

avdet etmek, redeō, ire, ii, itum.

ay (kamer), lūna, ae, f.

ay, mēnsis, is, m. ^{Surrectum}
ayakla kalkende; ^{Suro,} ^{ere} ^{surect!}
ayağına, ayaklarına (kırılın-)
ad pedēs rēgis.

ayak, pēs, pedis, m.

ayak izi, vestīgium, ī, n.

ayaklanma, sēditō, ōnis, f.

ayakta, pedibus.

ayıp, turpis, e.

ayırmak, sēiungō, ere, iunxi, iunctum;

(= yarmak), discindō, ere, scidi, scissum.

(= taksim etmek), partiō, ire.

aykırı, contrā, acc.

aykırı hareket etmek (kanuna), violō, l.

aynı, idem, eadem, idem; idem ac.

— soydas gelme, cognātus; nātū coniunctus, a, um.

— şekilde, aeque ac; haud aliter ac.

— zamanda, simul; eōdem tempore.

ayrılma profectiō, ōnis, f.

ayrılmak, discēdō, ere, cēssi, cēssum; sēiungō, ere, iunxi iunctum.

— (bir ittifaktan), dēficiō, ere, fēcī, fectum.

az, pauci, ae, a.

ne kadar az, quam pauci. bir az, paulum; (comp. ile), paulō.

çok az, parum, adv. (bölüm gen'u ile isim olarak kullanılır).

az bir müddet, paulisper. az kalsın, minimum abest quin.

az kıymet vermek, parvī faciō.

az sonra, mox, brevī (tempore b. anl.).

pek az (azıcık), sonra, perbrevī.

azade (den-), vacuus; nūdātus, a, um.

azaltmak, diminuō, ere.

azap vermek, cruciō, l.

azar azar, paulātim.

azatlı, libertus, i, m.

azim, cōstantia, ae, f.

azimle, sumā cōstantiā; obstinatīs animīs.

aziz, cārus, a, um.

- arkadaş, coniunctissimus.

azletmek, abrogō (imperium, tribunatum) alicui.

baba, pater, tris, m.

baba yerinde (benim için-) idi, prō parente mihi fuit.

Babil, Babylon, ōnis, f.

bağ, (üzüm bağı), vinētum, i, n.

bağ kütüğü, vitis, is, f.

bağıra bağıra veya bağırarak söylemek, clāmō, l.

bağırmak, clāmō, l.

bağışlamak (hayatını), parcō, ere, pepercī, parsum.

bağlamak (yemin v.s. ile), obstringō, ere, strinxī, strictum.

bağlı olmak (bir şey bir şeye), ponitur in; kurtulmamız sana bağlıdır, salus nostrā in te posita est.

bağlılık, studium, i, n.

bağrıışıldı, bağrııştılar, clāmātum est.

bağrıışma, clāmō, ōris, m.

bağrıışmak, clāmōrem tollō.

bahçe, hortus, l, m.

bakmak, spectō, l.; intueor, ēri, tuitus.

(= ihtimam etmek), cūrō, l. studeō, ēre.

bahtiyar, fēlix, icis.

balta secūris, is, f.

barbarlar, barbari, ōrum, m. pl.

bardak, pōculum, ī, n.

barış, pāx, pācis, f.

— yapmak, pācem compōnō, ere, posuī, positum.

basiretli, prōdēns, entis.

baskın yapmak, opprīmō, ere pressi, pressum.

baş, caput, itis, n.

(= başlangıç), initium, ī, n.

baş şehir, caput, itis, n.

başarı, res bene (eya prospere) gesta.

başarmak, faciō; efficiō, ere, fēcī, fectum.

başına tayin etmek, praeliciō ere, fēcī fectum, acc. ve dat.; mes. Labienum legiōni praelicit.

başında olmak (= kumandanı olmak), praesse, dat.

başka (-den—), praeter, acc.; nisi, conī.; aliter ac.; alius ac. ^{eya} atque.

başkasına ait, başkalarına ait başkalarının, aliēnus, a, um.

başkomutan, imperātor, ōris, m.

— tayin etmek, ^{summam} imperiū alicuī dēferō, ferre, tulī, lātum

başkomutanlık, summa imperiū başlamak, incipiō, incipere, coepī, coeptum. Dikkat etmelidir ki, coepī başladım mânasına gelir, başlıyorum değil.

başlangıç, baş, initium, ī, n. bataklık, palūs, ūdis, f.

batı, occidēns, entis, m.

batı, batıda bulunan, (terra) quae ad occāsum sōlis spectat.

batı bölgesi veya kısmı, pars quae ad occāsum sōlis spectat.

batıl itikat, superstitiō, ōnis, f.; nimia ^{veya} prāva religiō; inānis timor deōrum.

batırmak (gemiye-) navem submergō, ere, mersi, mersum; deprimō, ere, pressi, pressum.

bazan, nōnunquam; interdum.

bazıları, bazı kimseler, nōnulli, *pl.*

bazıları ... bazıları, bazıları... diğerleri, alii ... alii.

bedbaht, infelix, icis.

bedihi, manifestus, a um.

beklemek, expectō. I.
(= muhafaza etmek), custōdio, ire.
(= durmak), manēō. ere mānsi, mānsus.
Onların gelmesini bekledi, expectāvit dum venirent.

beklenmedik, subitus; inopinātus, a, um.

belâgat, eloquentia, ae, *f.*

belki, forte; fortasse; forsitan (forsitan daima *subi.* alır).

belli değildir, incertum, dubium est.

benim evimde, apud me.

benzemez, dissimilis, e.

benzer, similis, e.

beraber, birlikte, unā.

beraet ettirmek, beraetine karar vermek, absolvō, ere, solvi, solūtum;
idamı gerektiren bir suçtan beraetine karar vermek, capitis absolvō.

beri tarafına, berisine, citrā, *acc.*

beslemek, pascō, ere, pāvi, pastum; alō, ere, alui, altum

beslenmek, vescor, i, *abl.*

beyan etmek, affirmō, I.

beyaz, albus; candidus a, um.

beyhude, frustra; nequiquam.

bikimlik duyuyorum, bikiyorum, me taedet.

birakmak, relinquō, ere, liqui, lictum; desinō, ere (*perf.* için destiti);
(bir yere-), deponō, ere, posui, positum.

bidayet, initium, i, *n.*

bildirmek, referō, referre, retulī, relātum; nūtiō, I.; certiorē faciō, ere, feci, factum.

bile, etiam (vel yalnız *superl.* ile kullanılır).

bile ... (menfi), ne ... quidem (Şiddetle reddedilen kelime araya yazılır).

bilgi, cognitiō, ōnis, *f.*

bilgi edinmek, cognōscō, ere gōvī, gnitum.

bilhassa, praesertim; imprimis; praeter omnes.

bilmek (zihnen bilmek, mes. lisan, ilimler v.s. yi; bir şeyi yapmayı bilmek), sciō, ire, scivi, scitum
(şahısları bilmek, tanımak), nōvisse,

(vakaları öğrenerek bilmek, bilgi edinmek), cognōscō; comperiō.

(idrak etmek, duygular vasıtasıyla bilgi edinmek, hissetmek), percipiō; sentiō. (evvelce bilinen şeyleri veya şahısları tanımak), agnoscō.

(anlamak), intellegō.

Scientia ve cognitiō kelimeleri scire ve cognoscere'ye tekabül eder.

Şahısları tanıma, tanışıklık, teklifsizlik cōnsuetūdō ile çevrilmelidir.

bilmeme, inscientia, ae, *f.*

bilmemek, nescio, ire.

bilmiyen, inscius; imperitus, a, um.
bilmiyen kimse yok, herkes biliyor, nemō est quin sciat.

bina etmek, aedificō, I.

bindirmek (gemiye-), in nāvem impōnō, ere, posui, positum.

binmek (gemiye-), in nāvem conscendō, ere, scendī, scēnsus.

binnetice, ita factum est ut...

bir, unus; biri.. diğeri, alter... alter; askerlerin (askerlerden) biri, unus ex militibus: bir gün, quodam diē. (= helirsiz bir), quādam

bir ağızdan, cōnsēnsū.

bir daha, rursus,

bir kaç, pauci, ae, a.

bir kaç gün sonra, aliquot post diēbus.

bir kenara çekmek, dēducō, ere, dūxi, ductum.

bir kısmı, nōnulli, ae, a.
bir kısmı ...bir kısım, bir kısım... diğerleri, alii.. alii.

bir kişiye varıncaya kadar hepsi, omnes ad unum.

bir müddet, aliquamdiū.

bir taraftan... diğer taraftan, ab alterā parte... ab alterā.

bir zamanlar, ölim; quondam.

birbiriyle, birbirine, inter sē.

birdenbire, subitō.

birer birer, singuli, ae, a.

biri.. diğeri, alius.. alius (bir çokları için); alter... alter.

biriktirmek, congerō. ere, gessī, gestum.

birinci mevki, en yüksek mevki, principātus, ūs, *m.*

birincisi (evvelki), superior; prior

birincisi... bu ikincisi, ille.. hic.

birleşmek, sē coniungere cum.

birleştirmek, coniungō. ere, iunxi, iunctum.

birliği (süvari-), ala; turma, ae, *f.*

birlik, cōnsēnsus, ūs, *m.*

bitirmek, cōnficiō, ere, feci, lectum; perficiō, ere, feci, lectum.

bilkin, cōnfectus labōre; fessus; dēfessus, a, um.

bizde, bizim evde, apud me.
bizimkiler, nostrī.
boğulmak, submergō, ere, mērsi, mērsūm.
bol miktarda buğday (erzak) vardır, commeātus suppetit.
bol miktarda malik olmak, abundō, 1.
borç, aes (aeris, n.) aliēnum.
— almak, aes alienum faciō.
borçlu olmak, in aere aliēnō esse.
boş vakit, ōtium, ī, n.
boş yere, frustrā; nēquicquam.
boyamak, tingō, ere, tinxī, tinctum.
boyun, cervicēs, f. pl.
boyun eğmek, cūdō, ere, cēs-si, cēssum.
boyunca seyretmek, ilerlemek (denizde), legō, ere, legī, lectum; praetervehor.
boyunca (nehir-) ilerlemek, secundum flūmen iter faciō.
boyunduruk altından geçirmek, sub iugum mittō.
bozguna uğratmak, bozmak, fundō, ere, fūdī, fūsum; fugō, 1.
(tamamiyle-), prōlligō, 1.
bozulmuş, bozguna uğramış (tamamiyle-), lūsi fugātique.
böyle, tālis, e.
— uzun bir mektup, tam longa epistula.
böylece, ita; sic; hōc mūdō.

bu sebepten, bu yüzden, itaque (—ve böylece, ve bu suretle, cümlede birinci kelime)
igitur (—o halde; cümlede birinci kelimesinden sonra gelir)
quā re (—ki bu sebepten) Emirler teşvikler, hitaplar v.s. ile proinde kullanınız.
bu esnada, interea; interim.
bu kadar ezici veya kahir bir şekilde, tantū strāge.
bu korku ile, bundan korktugumuz için, hōc timōre.
bu maksatla, ad hoc.
bu sebepten, itaque (birinci kelime); igitur (ikinci kelime); quā rē.
bu suretle, bu şekilde, bu tarzda, hōc modō.
bu tarafına, citrū, acc.
bu şartlar altında, bu vaziyette, quae cum ita sint, essent.
buğday, frūmentum, ī, n.
— işine bakmak, buğday tedariki ile meşgul olmak, rēm frūmentāriam comparō, 1.; rei frūmentāriae prōvideō, ere.
— temin etmek, parō veya suppeditō frūmentum.
bugün, hodiē.
buhran, discrimen, inis, n.
bulmak (bir şeyi veya şahsı), inveniō; reperiō. Reperire

çok kere kaybedilen ve aranılan bir şeyi bulmak mânasına gelir.
(uygun rüzgâr v s.), nanciscor, ī, nactus.
bulunmak (bir yerde-), adesse, dat.
bulunmamak, olmamak, deesse, dat.; abesse.
bulunmayan (—mevcut olmayan), absēns, entis.
bulunmadığı zaman v.s., part. absēns kullanınız: ben bulunmadığım zamanda beni mahkûm etti, mē absentem condemnāvit.
bulut, nūbēs, is, f.
bundan başka, praetereā.
bunca, tot (çekimsiz Sıfat).
bunun üzerine. deinde; quō factō.
bununla beraber, tamen.
burada, hīc.
buraya, hūc.
burnu dövmek, superāre prō-montorium
burun (sahilde), prōmontorium, ī, n.
bütün (umumi kelime), omnis. (superl. ile), quisque; mes. optimus quisque, her iyi (insan), bütün iyi (insanlar v.s.); (hep birlikte, bir topluluk olarak) cunctus, universus; mes. cunctus senatus; (—tekmil, bir bütün olarak), totus; mes. tota provincia

bütün bütün, omninō (menfi ifadelerde).
bütün kudretiyle, summā vī; pro virili parte.
büyük (o kadar-), tantus, a, um. (= daha yaşlı), nātū māior.
büyük bir askerî kuvvet, magnae cōpiae
büyük bir mükâfat (oldukça-), aliquantum praemiū.
büyük zayıfla, plūrīmīs amis-sis; magnā stragē
cahil, ignārus, a, um.
cahilli (.in--), inscius; imperitus, a, um; gen.
cahillik, inscientia, ae, f.
caiz, fas (çekimsiz), veya licet kullanınız.
canavar, mōnstrum, ī, n.
canı sıkılmak, aegre ferō.
câni, nocēns, entis.
canlı, vīvus, a, um.
Capitolium, Capitolium, ī, n.
cebrî yürüyüş, magnum iter.
cebrî yürüyüşle, magnis itineribus.
celbetmek, arcessō, ere, ivī, itum.
(hiddet, v. s. yi), subeō, ire, iī (ivī), itum.
cenah āla, ae, f.
cenup, merīdies, ēī, m.
cereyan etmek (=vakti olmak), agō'nun pass.
cereyana kapılmak, deiici; deferrī.